

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی شیراز

بررسی روند تورم و علل ایجاد آن در استان فارس

گزارش تحلیلی اقتصادی و اجتماعی

گزارش شماره ۰۳- سال ۱۳۹۶
تهیه شده در امور مطالعات و پژوهش

کد مدرک: SCCIM-FR-009-0۰	گزارش	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی شیراز
تاریخ: ۱۳۹۶/۰۴/۰۳		

موضوع گزارش : بررسی روند تورم و علل ایجاد آن در استان فارس	
تاریخ ارائه گزارش : ۹۶/۰۴/۰۳	تنظیم کننده : نجمه ایزدی

۱. مقدمه

تورم، بیکاری و رشد اقتصادی شاخص های مهم اقتصاد کلان هستند که همواره مورد توجه اقتصاددانان و سیاستمداران کشورها قرار می گیرند تا آنجا که این شاخص ها عملکرد دولت ها را نشان داده و سیاست را به شدت تحت تاثیر قرار می دهد. کاهش نرخ تورم، کاهش نرخ بیکاری و افزایش رشد اقتصادی سه مقوله جدی در مباحث اقتصاد کلان است. در این میان نرخ تورم از اهمیت ویژه ای برخوردار است زیرا تغییر در این نرخ یا تحت تاثیر دو نرخ دیگر قرار می گیرد یا آنان را تحت تاثیر قرار می دهد.

سطح مطلوب و هدف گذاری شده نرخ تورم به گونه ای که هم به رشد اقتصادی کمک کند و هم ثبات اقتصادی را به همراه داشته باشد یکی از هدف های مهم سیاستگذاران اقتصادی می باشد. امروزه توجه به تورم و جلوگیری از افزایش بی رویه آن نه تنها به دلیل ایجاد ثبات اقتصادی و امنیت اقتصادی دارای اهمیت است بلکه برخی تورم را بزرگ ترین دشمن بزرگ اقشار آسیب پذیر معرفی کرده اند، لذا جهت مبارزه با فقر یکی از راهکارهای اجرایی جلوگیری از رشد بالای قیمت ها می باشد.

در این گزارش ابتدا به تعریف تورم و شاخص های آن و روش محاسبه آن می پردازیم. پس از آن نرخ تورم را در دولت های دهم و یازدهم مقایسه کرده و دلایل تغییرات آن را ذکر می کنیم. در پایان تورم استان فارس در سال های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۴ مورد بررسی قرار می دهیم.

۲. تعریف تورم و شاخص های آن

در کلی ترین بیان، تورم عبارت است از افزایش عمومی و مداوم سطح قیمت ها، لذا افزایش دفعه ای قیمت ها و همچنین افزایش قیمت یک یا چند کالای خاص، تورم به شمار نمی آید. شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی^۱ (CPI) معیار سنجش تغییرات قیمت کالاها و خدماتی است که توسط خانوارهای شهرنشین ایرانی به مصرف می رسد. این شاخص به عنوان وسیله ای برای اندازه گیری سطح عمومی قیمت کالاها و خدمات مورد مصرف خانوارها، یکی از بهترین معیارهای سنجش تغییر قدرت خرید پول داخل کشور، به شمار می رود. شاخص دیگر، شاخص بهای تولیدکننده (PPI)^۲ است. این شاخص تاثیر قابل توجهی بر تصمیم

^۱ Consumer Price Index
^۲ Producer Price Index

کد مدرک: SCCIM-FR-009-0۰	گزارش	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی شیراز
تاریخ: ۱۳۹۶/۰۴/۰۳		

گیری صاحبان صنایع، سرمایه‌گذاران و حتی سیاستمداران خواهد داشت. هدف از محاسبه شاخص بهای تولیدکننده، اندازه‌گیری تغییرات قیمت‌هایی است که تولیدکنندگان در ازای فروش کالاها و خدمات خود دریافت می‌کنند. در ادبیات اقتصادی به این شاخص، شاخص پیش‌نگر گفته می‌شود، زیرا با بررسی این شاخص می‌توان از تغییر سطح قیمت‌ها در بازار کالاها و خدمات مصرفی اطلاع کسب کرد. به بیان دیگر، هر افزایش یا کاهش قیمت در شاخص بهای تولیدکننده با یک وقفه زمانی در شاخص بهای مصرف‌کننده نیز مشاهده می‌گردد. از این رو از تغییرات شاخص بهای تولیدکننده به عنوان پیشگویی برای تورم عنوان می‌کنند. با توجه به تعریف اجمالی از دو شاخص فوق می‌توان گفت که شاخص متغیری در اقتصاد است که تحولات قیمت را بر مبنای یک سال پایه نشان می‌دهد.

۳. شاخص قیمت لاسپیرز و روش محاسبه نرخ تورم

در اکثر کشورهای دنیا برای محاسبه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی و شاخص بهای تولیدکننده از شاخص قیمت لاسپیرز^۳ استفاده می‌شود.

$$L = \frac{\sum p_t q_t}{\sum p_0 q_0}$$

L: شاخص قیمتی لاسپیرز

P₀: قیمت کالاها و خدمات در سال صفر (سال پایه)
P_t: قیمت کالاها و خدمات در سال مورد بررسی
Q₀: مقدار کالاها و خدمات در سال پایه

همانطور که در پیش‌گفته شد و در فرمول شاخص لاسپیرز مشاهده می‌شود، قیمت کالاها و خدمات برای هر دوره بر اساس یک سال پایه تعیین می‌گردد. بدین ترتیب که یک سال مشخص را که به آن سال پایه گفته می‌شود انتخاب کرده و قیمت‌های آن سال را مبنای ارزش‌گذاری مقدار تولید سال‌های دیگر قرار می‌دهند. یکی از مشکلات محاسبه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی، محدودیت‌هایی است که از بابت وزن‌های ثابت هزینه در شاخص لاسپیرز وجود دارد. از این نظر شاخص لاسپیرز منعکس‌کننده تغییرات هزینه زندگی متأثر از تغییر وزن‌های کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در سال‌های پس از سال پایه محاسبه شاخص نیست. این مشکل با تغییر سال پایه که هر چند سال یک بار صورت می‌گیرد، مرتفع می‌شود. تغییر سال پایه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در بانک مرکزی، در سال‌های

گزارش

کد مدرک: SCCIM-FR-009-0-0

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۴/۰۳

۱۳۳۸، ۱۳۴۸، ۱۳۵۳، ۱۳۶۱، ۱۳۶۹، ۱۳۷۶، ۱۳۸۳ و آخرین آن در سال ۱۳۹۰ صورت گرفته است. جهت تغییر سال پایه از خانوارهای نمونه در سال مورد نظر استفاده شده، کالاها و خدماتی که مستقیماً بیشترین درصد کل هزینه خانوارهای شهرنشین ایرانی را تشکیل می‌دهد را انتخاب و بر اساس قیمت‌گیری از این اقلام شاخص تورم محاسبه می‌شود. بنابراین سبد کالاها و خدمات مشمول شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی تا حد امکان (از جنبه نظری و عملی) به الگوی مصرف واقعی خانوارهای شهرنشین کشور نزدیک است. هر چه سال مورد بررسی به سال پایه نزدیک‌تر باشد، خطا در محاسبات کاهش می‌یابد زیرا وزن هزینه‌های کالاها و خدمات در سبد کالاها و خدمات مصرفی خانوار در سال پایه، تعیین‌کننده ضرایب محاسباتی نرخ تورم است و تغییر سال پایه که با تغییر این ضرایب همراه است منجر به تفاوت در نرخ تورم محاسبه شده می‌گردد. به عبارت دیگر هر چقدر از سال پایه فاصله گرفته شود، شاخص لاسپیرز با سال پایه ثابت برآوردی بالاتر از واقعیت دارد زیرا به طور معمول قیمت‌ها رو به افزایش بوده و بر اساس فرمول لاسپیرز، سبد ثابتی از کالاها (q_0)، با قیمت سال جاری نسبت به قیمت سال پایه مقایسه می‌گردد و همین امر منجر به بیشتر برآورد شدن شاخص قیمت‌ها و در نتیجه نرخ تورم می‌گردد و هر چه فاصله از سال پایه بیشتر شود این ناطمینانی بیشتر خواهد شد.

حال با توجه به مقدمه گفته شده به تعریف نرخ تورم بر مبنای این شاخص می‌پردازیم. نرخ تورم منتهی به هر ماه از محاسبه درصد تغییر متوسط شاخص CPI در دوازده ماه منتهی به ماه مورد نظر نسبت به دوره مشابه قبل به دست می‌آید. بدیهی است چنانچه ماه مورد نظر اسفندماه باشد، به آن نرخ تورم سال مورد نظر می‌گویند.

$$\pi = \frac{L_t - L_{t-1}}{L_{t-1}} * 100$$

π : نرخ تورم

L_t : شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی (شاخص لاسپیرز) در سال جاری
 L_{t-1} : شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در سال گذشته

۴. مقایسه نرخ تورم کشوری در دولت‌های دهم و یازدهم

با توجه به مفاهیم گفته شده به بررسی وضعیت تورم کشور در سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۵ (دولت‌های دهم و یازدهم) بر اساس سال پایه

گزارش

کد مدرک: SCCIM-FR-009-0۰

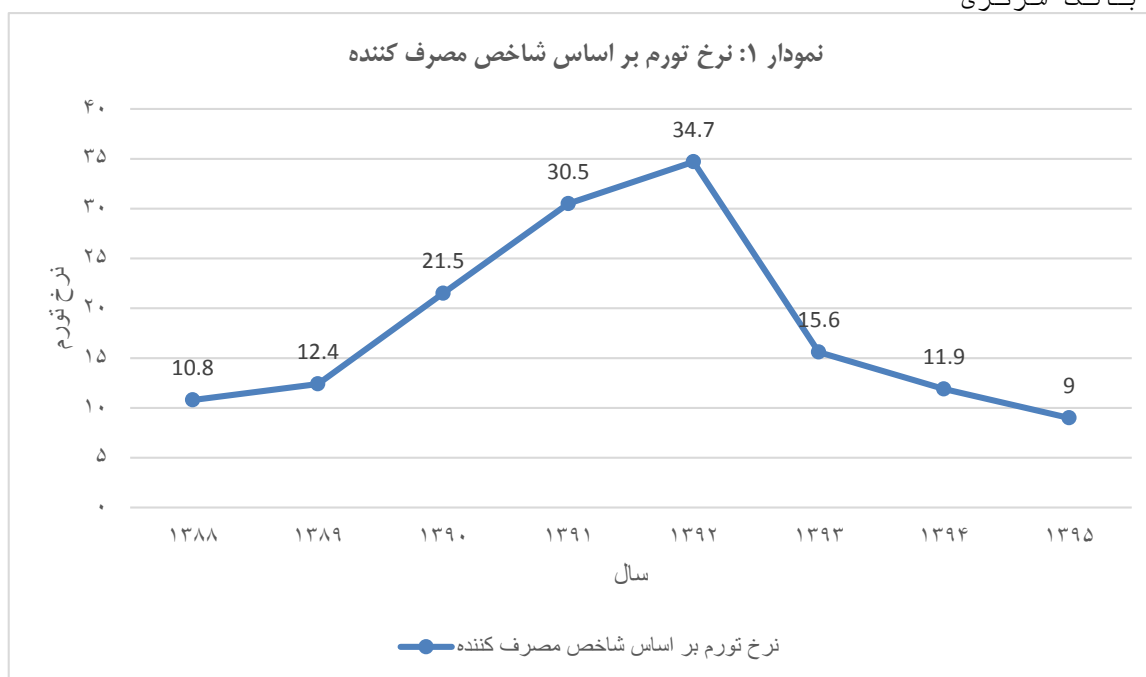
تاریخ: ۱۳۹۶/۰۴/۰۳

۱۳۹۰ می پردازیم. در ذیل داده های مربوط به شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی و شاخص بهای تولید کننده در جدول ۱ و ۲ آمده است.

جدول ۱: شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی و نرخ تورم کشوری (۱۳۸۸-۱۳۹۵) - (۱۳۹۰=۱۰۰)

سال	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵
شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی	۷۳,۲۳	۸۲,۳۱	۱۰۰,۰	۱۳۰,۵۴	۱۷۵,۸۸	۲۰۳,۲۴	۲۲۷,۴۶	۲۴۸,۰
نرخ تورم	۱۰,۸	۱۲,۴	۲۱,۵	۳۰,۵	۳۴,۷	۱۵,۶	۱۱,۹	۹,۰

ماخذ: بانک مرکزی

جدول ۲: شاخص بهای تولید کننده و نرخ تورم کشوری (۱۳۸۸-۱۳۹۵) - (۱۳۹۰=۱۰۰)

سال	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵
شاخص کل بهای تولید کننده	۶۳,۹	۷۴,۵	۱۰۰,۰	۱۳۲,۴	۱۷۸	۲۰۴,۵	۲۱۴,۵	۲۲۵,۲
نرخ تورم	۷,۴	۱۶,۶	۳۴,۲	۳۲,۴	۳۴,۴	۱۴,۹	۴,۹	۵

ماخذ: بانک مرکزی

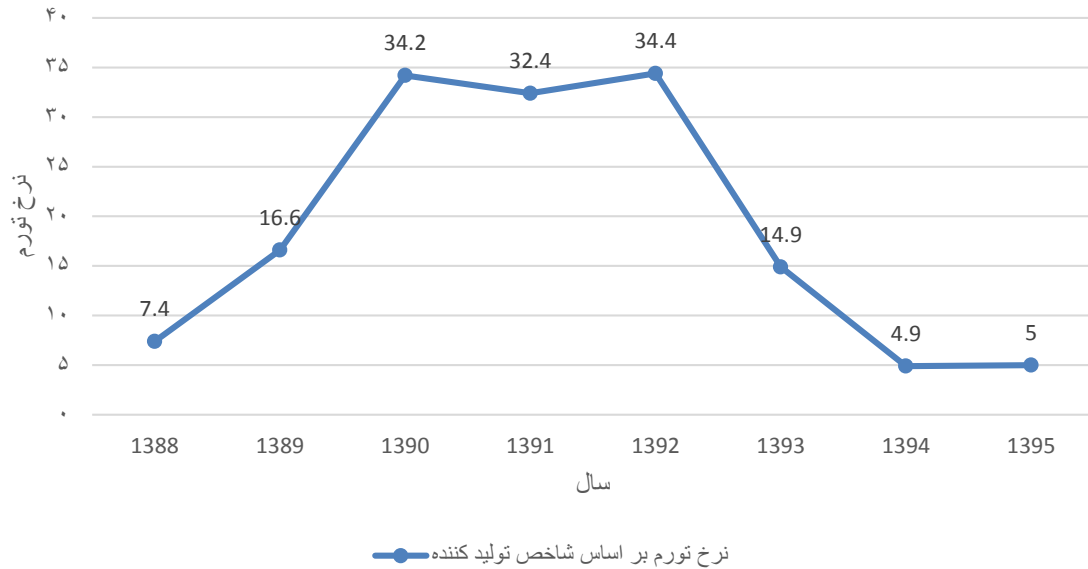

گزارش

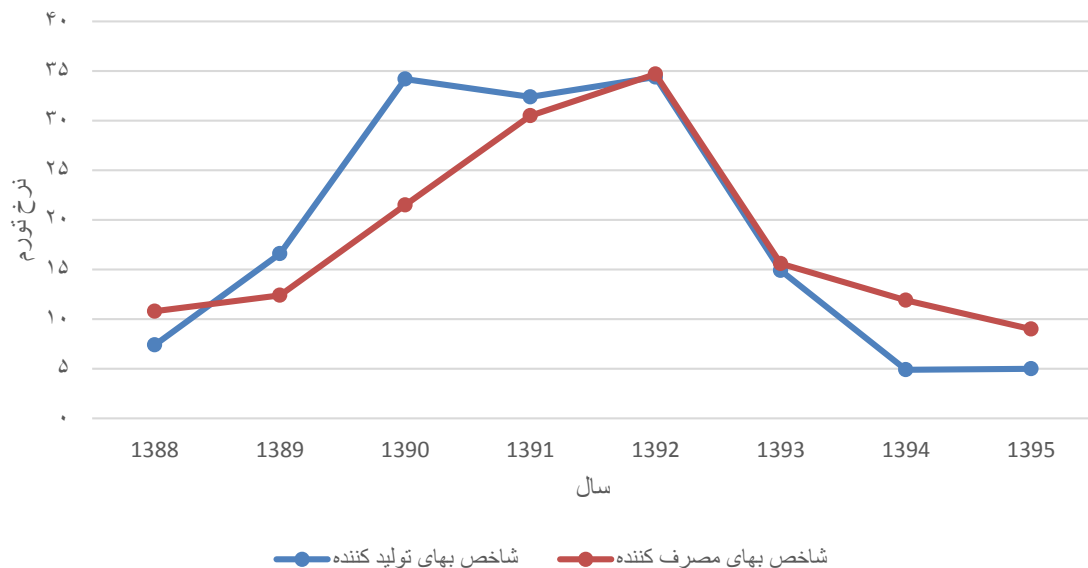
کد مدرک: SCCIM-FR-009-0۰

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۴/۰۳

نمودار ۲: نرخ تورم بر اساس شاخص تولید کننده

نمودار ۳: مقایسه نرخ تورم بر اساس شاخص بهای تولید کننده و مصرف کننده

با توجه به جداول و نمودارها دیده می شود که نرخ تورم در دولت دهم نسبت به یازدهم، (در هر دو شاخص تولید کننده و مصرف کننده) بیشتر بوده است. دلایل این امر را می توان به شرح زیر بیان نمود.

گزارش

کد مدرک: SCCIM-FR-009-0۰

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۴/۰۳

با اجرای قانون هدفمندی یارانه ها در سه ماهه پایانی سال ۱۳۸۹ نرخ تورم طبق انتظار رو به افزایش نهاد. پس از آن تحولات بازار ارز شوک جدیدی را به روند سطح قیمت ها وارد نمود. اجرای قانون هدفمندی به طور آنی بر شاخص‌بهای تولیدکننده اثرگذار بوده اما با تاخیر زمانی و به طور ملایم بر شاخص بهای مصرف کننده اثرگذار بوده است. این مسئله در مورد شوک های ارزی نیز صدق می کند. نوسان بیشتر تورم کالاها نسبت به خدمات به دلیل دولتی بودن بخشی از خدمات، قیمت گذاری خدمات توسط اصناف و محدودیت در افزایش قیمت توسط بنگاه های خدماتی بیان کرد. هدفمندی یارانه ها منجر به افزایش قیمت حامل های انرژی و به دنبال آن افزایش هزینه های تولید گردید. از طرفی افزایش نرخ ارز، انتظارات تورمی عرضه کنندگان را افزایش داد. در مرحله دوم افزایش قیمت ها دارای شیب ملایم تری بوده و همچنین عدم افزایش یارانه نقدی در این مرحله باعث کم اثر شدن مرحله دوم هدفمندی در مرحله دوم گردیده است.

به طور خلاصه اجرای هدفمندی یارانه ها از کانال های ذیل بر تورم اثرگذار بوده است:

- ۱- افزایش هزینه های تولید به سبب افزایش حامل های انرژی
  - ۲- فشار تورمی طرف تقاضا به سبب پرداخت یارانه به صورت نقدی
  - ۳- افزایش انتظارات تورمی
  - ۴- افزایش توان قیمت گذاری دلخواه بنگاه ها در بستر اجرای سیاست های شوک درمانی
  - ۵- افزایش نرخ ارز ناشی از اجرای هدفمندی
- یکی دیگر از دلایل افزایش نرخ تورم در این دوره شوک های ناشی از تحریم می باشد که اثرات زیر را به دنبال داشته است.
- ۱- کاهش درآمدهای دولت و افزایش کسری بودجه (کاهش درآمدهای ارزی) که باعث شد دولت برای افزایش تامین ریالی بودجه خود تمایل به افزایش نرخ ارز داشته باشد.
  - ۲- افزایش نرخ ارز منجر به افزایش قیمت کالاهای نهایی وارداتی، کالاهای واسطه ای و سرمایه ای و افزایش هزینه تولید گردیده است. همچنین بازار متلاطم ارز باعث افزایش توان قیمت گذاری دلخواه بنگاه ها و تشدید تورم شده است.
  - ۳- محدودیت تجارت خارجی (محدودیت های بانکی و تحریم اشخاص حقیقی و حقوقی) باعث بروز تورم ناشی از افت توان تولیدی بخش های اقتصادی در پی محدودیت های واردات شده است. همچنین

گزارش

کد مدرک: SCCIM-FR-009-0۰

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۴/۰۳

به دلیل کاهش صادرات نفت، دولت دچار کسری بودجه شده و جبران این کسری از طریق استقراض از بانک مرکزی اقدام شده که این امر باعث افزایش نقدینگی و رشد تورم گردیده است. دیده می شود که نرخ تورم تولید کننده در سال ۱۳۹۰ و دقیقاً پس از اجرای مرحله اول هدفمندی یارانه ها به شدت افزایش یافته اما این افزایش در نرخ تورم مصرف کننده با یک دوره تاخیر شدت گرفته که دلیل آن سرکوب های قیمتی اعمال شده توسط دولت و تعزیرات بوده است و در دوره های بعدی با کاهش کنترل ها و سرکوب های قیمتی رشد شاخص قیمت مصرف کننده افزایش یافته و از شاخص قیمت تولیدکننده بیشتر شده است.

کاهش انتظارات تورمی و تخلیه شوک ارزی در همان ابتدای کار دولت یازدهم، تورم را به مقدار قابل توجهی کم کرد. اما عامل پایین ماندن تورم و حتی کاهش بیشتر آن در سال های بعد، افزایش نرخ های بهره بانکی بود. همین که مردم و عاملان اقتصادی انتظار داشته باشند تورم در ماه های آینده کاهش یابد، باعث کاهش تورم می شود. از طرفی شعارهای دولت یازدهم و از طرف دیگر خود تغییر دولت، انتظارات تورمی را در همان ماه های اول فعالیت دولت یازدهم به مقدار قابل توجهی کاهش داد. در اقتصادی مثل اقتصاد ایران که وابستگی زیادی به واردات دارد، افزایش نرخ ارز باعث تورم می شود. در سال ۱۳۹۱ نرخ ارز به طور ناگهانی افزایش یافت (در اثر آزادسازی نرخ ارز) و این شوک، باعث شد تورم سال ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ بالا باشد. اما به طور طبیعی، آن شوک اثرش را بر افزایش قیمت ها گذاشت و پس از پایان این اثرگذاری، تورم کاهش یافت. در حقیقت عاملی که باعث تورم در دو سال پایانی دولت گذشته شده بود، به طور طبیعی از بین رفت. افزایش نرخ های بهره بانکی عامل سوم کاهش تورم در دولت یازدهم بوده است. دولت در همان سال اول کار خود، پایه پولی را به شدت کنترل کرد. اما رشد نقدینگی همان روند سال های گذشته را داشته است. بانک ها با همان روند سابق خلق پول کرده و حجم سپرده ها افزایش یافت. بنابراین بانک ها برای تأمین ذخیره لازم دچار مشکل شدند. این اتفاق باعث شد که نرخ بهره در بازار بین بانکی و به دنبال آن نرخ بهره سپرده ها افزایش یابد. این بهره بالای بانکی آن قدر بالا بود که هیچ فرصت سرمایه گذاری دیگری (چه در تولید و چه در بازارهای مسکن و طلا و ارز) نتوانست با آن رقابت کند. بنابراین سرمایه گذاران تصمیم گرفتند به جای سرمایه گذاری، پول های را به حساب های بلندمدت

گزارش

کد مدرک: SCCIM-FR-009-0۰

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۴/۰۳

بانکی منتقل کنند و بهره بگیرند. در واقع با وجود این که نقدینگی افزایش زیادی یافت، آن بخش از نقدینگی که در اقتصاد حضور فعال دارد کم شد. به ادبیات اقتصادی، سرعت گردش پول کاهش یافت. میل به خرج پول کم شد و این کاهش باعث کم شدن تقاضای کل و به دنبال آن کاهش تورم و البته رکود و بیکاری گردید. زمانی که بانک مرکزی بالاخره با هدف رونق سرمایه گذاری نرخ های بهره را کاهش دهد (کاری که دیر یا زود باید به آن تن دهد)، آن نقدینگی منجمد، آب شده و از حساب های بلندمدت به حساب های جاری می رود. سرعت گردش پول ناگهان بسیار زیاد شده و شاهد یک انفجار تورمی خواهیم بود.

۵. مقایسه نرخ تورم گروه کالاها و خدمات مصرفی

آنچه سبب شده رشد شاخص قیمت مصرفکننده در مسیر نزولی قرار گیرد، از ناحیه کاهش شدید تورم گروه کالا بوده است (جدول ۳). کاهش تورم گروه کالا حداقل سه نیروی محرک دارد. نیروی محرک اول، تغییر جهت انتظارات تورمی است که به ویژه در ۶ ماه اول فعالیت دولت یازدهم نقش کلیدی در کاهش تورم داشته است. دومین نیروی محرک کاهش تورم گروه کالا، کاهش تورم کالاهای وارداتی بوده است. از طرفی رشد اندک نرخ ارز و کاهش نوسانات ارز سبب شده تورم ریالی کالاهای وارداتی با کاهش مواجه شود. از آنجا که کالاهای وارداتی به عنوان کالاهای مصرفی یا کالاهای واسطه ای مورد استفاده قرار می گیرند، به طور مستقیم و غیرمستقیم سبب کاهش تورم گروه کالا شده است. سومین نیروی محرک در کاهش تورم گروه کالا، رکودی است که در طرف تقاضای اقتصاد رخ داده است. شواهد آماری نشان می دهد حدوداً از زمستان سال ۱۳۹۳ اقتصاد کشور با رکود طرف تقاضا روبه رو شده است. کاهش قدرت خرید در اثر تورم های شدید گذشته، کاهش تولید ناخالص داخلی در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲، شکل گیری انتظارات مصرف کنندگان در جهت کاهش قیمت محصولات در آینده و به تاخیر انداختن خرید کالاهای غیرضروری از جمله عواملی است که رکود طرف تقاضا را به وجود آورده است.

گزارش

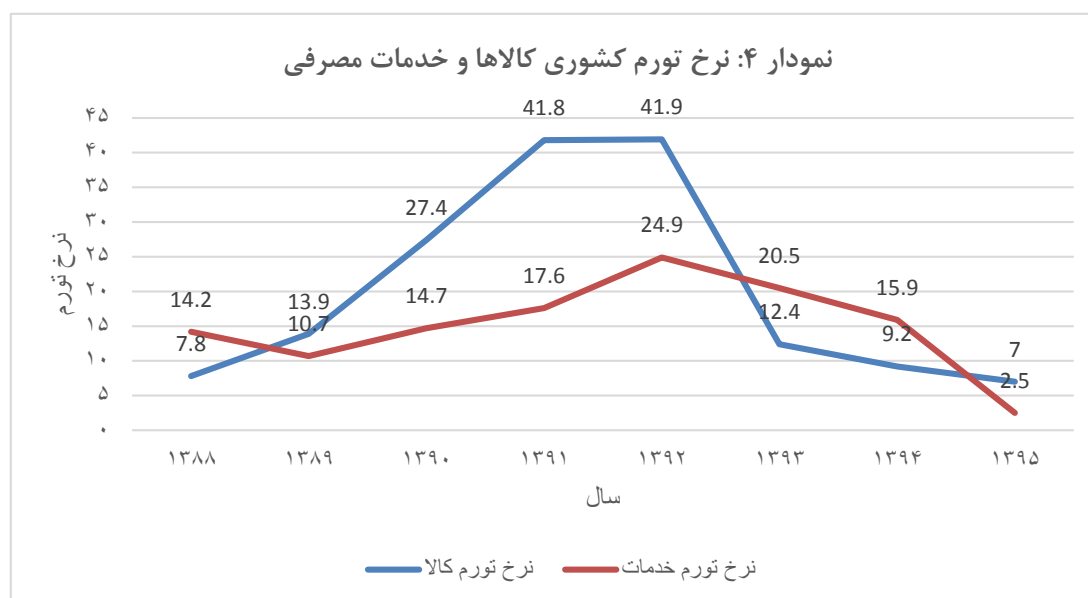
کد مدرک: SCCIM-FR-009-0۰

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۴/۰۳

جدول ۳: شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی و نرخ تورم کشوری گروه های اختصاصی (۱۳۸۸-۱۳۹۵) - (۱۳۹۰=۱۰۰)

سال	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵
شاخص بهای گروه کالاهای مصرفی	۶۸,۹	۷۸,۵	۱۰۰,۰	۱۴۱,۸	۲۰۱,۲	۲۲۶,۲	۲۴۶,۹	۲۶۴,۲
نرخ تورم	۷,۸	۱۳,۹	۲۷,۴	۴۱,۸	۴۱,۹	۱۲,۴	۹,۲	۷,۰
شاخص بهای گروه خدمات مصرفی	۷۸,۸	۸۷,۲	۱۰۰,۰	۱۱۷,۶	۱۴۶,۹	۱۷۷	۲۰۵,۳	۲۱۰,۴
نرخ تورم	۱۴,۲	۱۰,۷	۱۴,۷	۱۷,۶	۲۴,۹	۲۰,۵	۱۵,۹	۲,۵

ماخذ: بانک مرکزی

۶. نرخ تورم استان فارس

از آنجا که داده های مربوط به شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی استان فارس تا آذر ماه ۱۳۹۱ بر اساس سال پایه ۱۳۸۳ و پس از آن بر اساس سال پایه ۱۳۹۰ می باشد، قابلیت مقایسه را سلب کرده فلذا در مورد استان فارس تنها سال های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ بررسی می گردد. در جدول ۴ شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی به تفکیک استان ها آمده است.

کد مدرک: SCCIM-FR-009-0۰	گزارش	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی شیراز
تاریخ: ۱۳۹۶/۰۴/۰۳		

جدول ۴: شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی و نرخ تورم استان ها (۱۳۹۱-۱۳۹۴) - (۱۰۰=۱۳۹۰)

سال استان	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵
آذربایجان شرقی	۳۱,۳	۳۴,۷	۱۴,۹	۱۲,۴	
آذربایجان غربی	۳۲,۴	۳۶,۹	۱۵,۸	۱۲,۴	
اردبیل	۳۳,۷	۳۸,۱	۱۴,۶	۱۰,۵	
اصفهان	۳۱,۸	۳۴,۹	۱۶,۳	۱۲,۶	
البرز	۲۶,۸	۳۲,۶	۱۴,۷	۱۳	
ایلام	۳۴,۴	۳۸,۳	۱۵,۹	۱۱,۳	
بوشهر	۳۳,۴	۳۴,۱	۱۴,۴	۱۱,۱	
تهران	۲۶,۵	۳۲,۲	۱۵,۵	۱۱,۴	
چهار محال و بختیاری	۳۱,۷	۳۵,۹	۱۶,۱	۱۲,۱	
خراسان جنوبی	۳۲,۸	۳۵,۹	۱۳,۸	۱۰	
خراسان رضوی	۳۳	۳۷,۶	۱۵,۴	۱۰,۷	
خراسان شمالی	۳۴,۹	۳۶,۲	۱۵,۳	۱۰,۶	
خوزستان	۳۳	۳۶,۸	۱۵,۵	۱۲,۲	
زنجان	۳۳,۱	۳۴,۸	۱۴,۱	۱۰,۷	
سمنان	۳۲,۴	۳۵,۶	۱۶,۶	۱۳,۸	
سیستان و بلوچستان	۳۳,۴	۳۵,۷	۱۴,۳	۱۱	
فارس (رتبه فارس به ترتیب کمترین به بیشترین نرخ تورم)	۳۲,۱ (۱۱)	۳۶,۶ (۲۲)	۱۶,۲ (۲۴)	۱۳,۲ (۲۹)	۹/۷
قزوین	۳۴,۳	۳۹,۲	۱۴,۲	۱۰,۶	
قم	۳۲,۱	۳۵,۷	۱۶,۹	۱۲,۷	
کردستان	۳۳,۷	۳۵,۱	۱۵,۲	۱۲,۲	
کرمان	۳۲,۶	۳۶,۳	۱۴,۷	۱۱,۹	
کرمانشاه	۳۲,۳	۳۵,۸	۱۶	۱۰,۶	
کهگیلویه و بویر احمد	۳۱,۱	۳۷,۸	۱۶,۶	۱۲,۹	
گلستان	۳۲,۷	۳۲,۶	۱۵,۱	۱۰,۷	

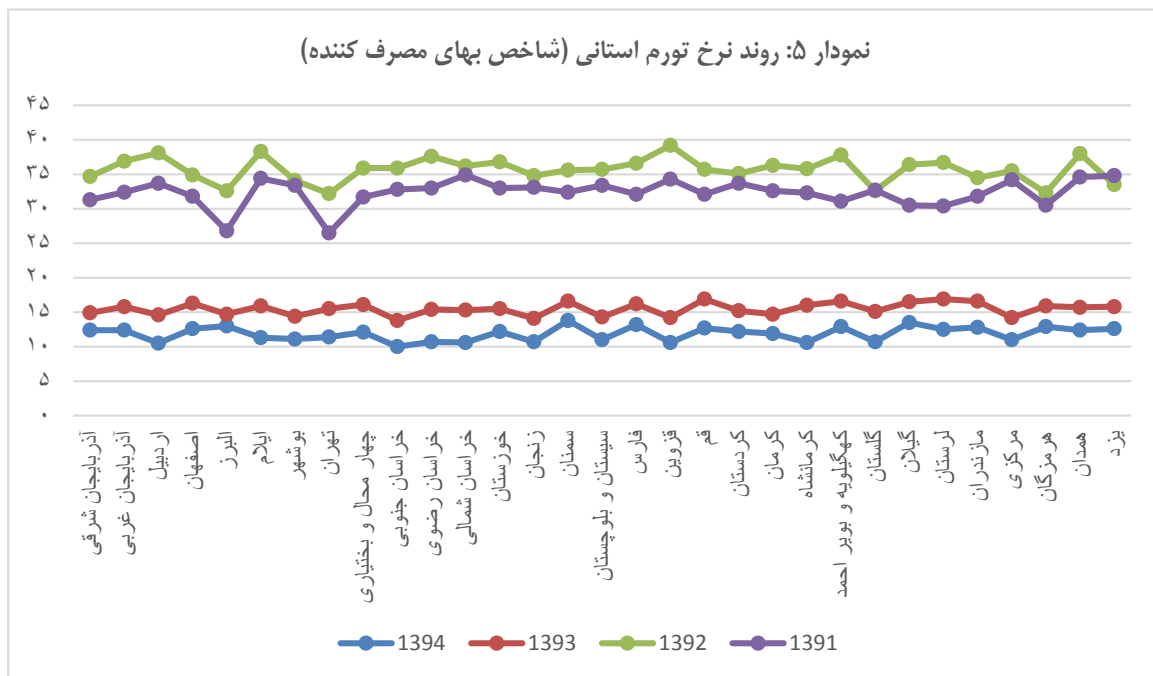
گزارش

کد مدرک: SCCIM-FR-009-0۰

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۴/۰۳

گیلان	۳۰,۵	۳۶,۴	۱۶,۵	۱۳,۵
لرستان	۳۰,۴	۳۶,۷	۱۶,۹	۱۲,۵
مازندران	۳۱,۸	۳۴,۵	۱۶,۶	۱۲,۸
مرکزی	۳۴,۲	۳۵,۵	۱۴,۲	۱۱
هرمزگان	۳۰,۵	۳۲,۳	۱۵,۹	۱۲,۹
همدان	۳۴,۶	۳۸	۱۵,۷	۱۲,۴
یزد	۳۴,۸	۳۳,۵	۱۵,۸	۱۲,۶

ماخذ: بانک مرکزی

ماخذ: بانک مرکزی

همانگونه که از مقایسه نرخ تورم استان ها دیده می شود، شوک های تورمی در مناطق مختلف کشور آثار متفاوتی داشته و وضعیت استان فارس در این دوره مطلوب نمی باشد. آنچه از جدول فوق مشخص می گردد این است که هرچند نوسانات نرخ تورم در استان های مختلف، متفاوت بوده است اما روند تغییرات آن برای همه استان ها مطابق روند کشوری می باشد.

گزارش

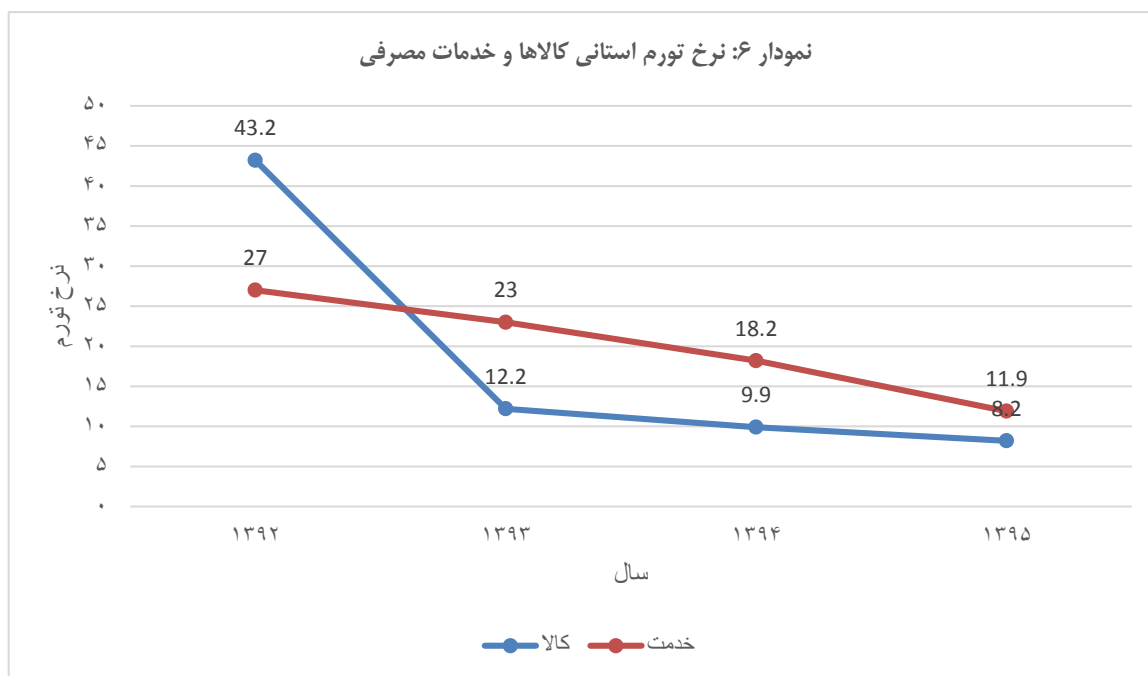
کد مدرک: SCCIM-FR-009-0۰

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۴/۰۳

جدول ۵: شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی و نرخ تورم استانی گروه های اختصاصی (۱۳۹۲-۱۳۹۵) - (۱۳۹۰=۱۰۰)

سال	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵
شاخص بهای گروه کالاهای مصرفی	۲۰۴,۰	۲۲۸,۸	۲۵۱,۴	۲۷۲,۰
نرخ تورم	۴۳,۲	۱۲,۲	۹,۹	۸,۲
شاخص بهای گروه خدمات مصرفی	۱۵۱,۴	۱۸۶,۱	۲۱۹,۹	۲۴۶,۰
نرخ تورم	۲۷,۰	۲۳,۰	۱۸,۲	۱۱,۹

ماخذ: بانک مرکزی

با مقایسه نرخ تورم کالاها و خدمات مصرفی استان فارس و کشور مشاهده می گردد که روند تغییرات گروه های کالا در استان نیز مانند کشور تغییر کرده است.

۷. جمع بندی

ماهیت تورم در ایران تا اندازه زیادی پولی است و مطالعات زیادی که در این مورد انجام شده، مؤید این نکته هستند. در نتیجه یکی از راه های موثر کاهش تورم در ایران نیز، «کنترل موثر حجم نقدینگی» است. برای کنترل نقدینگی نیز، شناخت روند این متغیر در طول زمان و پیش بینی آن می تواند کارگشا باشد. به این منظور پس از بررسی روند شاخص های منتخب پولی برای برنامه های توسعه

کد مدرک: SCCIM-FR-009-0-0	گزارش	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی شیراز
تاریخ: ۱۳۹۶/۰۴/۰۳		

اول تا چهارم در کشور، با استفاده از سناریوسازی به پیش‌بینی در طول سال‌های سند چشم‌انداز پرداخته شده است. نتایج نشان می‌دهد که برای اینکه بتوان به اهداف مشخص شده در سند چشم‌انداز رسید، باید کنترل بیشتر و کارآتری بر نقدینگی در کشور داشت. همچنین پیشنهاد می‌شود که قبل از اجرای برنامه‌هایی که در حال حاضر اولویت زیادی برای اجرا ندارند مانند طرح اصلاح واحد پول ملی (Redenomination)، به مهار تورم و کنترل رشد نقدینگی در کشور اقدام شود. در صورت محقق شدن این امر، کاهش نرخ سود بانکی نیز به صورتی پایدار حاصل خواهد شد و به تبع آن هزینه ارائه تسهیلات در کشور پایین می‌آید و همچنین ضریب موفقیت دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز و نیز اصلاح و تقویت پول ملی بالا خواهد رفت.

۸. منابع

تحلیل کمی و کیفی در اقتصاد ایران دوره ۱۳۸۸-۱۳۹۳، اسفند ۱۳۹۳، دفتر مطالعات اقتصادی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
 علل بروز تورم در ایران و راههای کاهش و مهار آن، بهمن ماه ۱۳۹۱، دفتر مطالعات برنامه و بودجه
 شاخص‌های اقتصادی بانک مرکزی، سایت: www.cbi.ir